

Šifra kandidata :
A jelölt kódszáma :

Državni izpitni center

M 0 9 2 5 0 1 1 2 M

JESENSKI IZPITNI ROK
ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA
FÖLDRAJZ
≡ Izipitna pola 2 ≡

2. feladatlap

Geografija Slovenije in Madžarske
Szlovénia és Magyarország földrajza

Četrtek, 27. avgust 2009 / 80 minut
2009. augusztus 27., csütörtök / 80 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Izipitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A jelölt két értékelő lapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.

A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno. Barvna priloga ima 2 strani.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 1 üres. A színes melléklet terjedelme 2 oldal.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 20 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelő lapokra)!

A feladatlap 20 feladatot tartalmaz. Összesen 40 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntetettük az elérhető pontszámot is.

*Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlap** erre kijelölt helyére!*

Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

D1 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

1. Na **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** so označena porečja glavnih slovenskih rek. **Imenujte reke**, katerih porečja so označena s črkami A, B, C in D.

Az 1. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete) a fő szlovéniai folyók vízgyűjtő területei vannak jelölve. Nevezze meg az A, B, C és D betűvel jelölt folyókat!

Porečje A / A vízgyűjtő terület : _____

Porečje B / B vízgyűjtő terület: _____

Porečje C / C vízgyűjtő terület: _____

Porečje D / D vízgyűjtő terület: _____

(2 točki/pont)

2. K navedenim rekam pripišite DA ali NE glede na to, ali po njih poteka **del meja** s katero od **sosednjih držav** Slovenije.

A felsorolt folyók mellé írja az IGEN vagy a NEM szót, annak megfelelően, hogy Szlovénia határfolyója-e a szomszédos országok egyikével, vagy sem.

Mura _____

Krka _____

Sotla / Szutla _____

Kolpa / Kulpa _____

(2 točki/pont)

3. Na **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** sta s številčkama **1** in **2** označeni območji z različnimi zalogami podzemeljske vode. Razložite, **zakaj je več** podzemeljske vode na območju, označenem s **številko 1**, in **manj** na območju, označenem s **številko 2**.

Az 1. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete) 1-es és 2-es számmal különböző tartalékú felszín alatti vizek vannak megjelölve. Magyarázza meg, miért van több felszín alatti víz az 1-es számmal jelölt térségben, és kevesebb a 2-es számmal jelöltben.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

4. Opišite **glavni razlog** za dokaj **veliko stopnjo onesnaženosti podtalnice** na območju, ki je na **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** označeno s **številko 1**, in pojasnite, zakaj se niti v bližnji prihodnosti kakovost podtalnice ne bo bistveno izboljšala.

Írja le a talajvíz nagymértékű szennyezettségének fő okát abban a térségben, amely az 1. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete) 1-es számmal van jelölve. Magyarázza meg, hogy vélhetően miért nem fog a talajvíz minősége lényegesen javulni a közeljövőben sem.

Razlog / Ok: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

5. Opišite **dva naravna in en družbeni razlog** za večjo onesnaženost **morja v Tržaškem zalivu** v primerjavi z južnimi predeli Jadranskega morja.

Írja le két természeti és egy társadalmi okát annak, hogy a tenger a Trieszti-öbölben miért szennyezettebb, mint az Adriai-tenger déli részein.

Naravna razloga / Természeti okok:

1 _____

2 _____

Družbeni razlog / Társadalmi ok:

(2 točki/pont)

D2 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

6. Pri spodnjih trditvah obkrožite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

Az alábbi állítások közül karikázza be az IGEN szót, ha az állítás helyes, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

Slovenija je večnacionalna država. DA / IGEN NE / NEM
 Szlovénia többnemzetiségű állam.

Slovenija je emigracijska država. DA / IGEN NE / NEM
 Szlovénia emigrációs ország.

V Sloveniji število prebivalcev narašča. DA / IGEN NE / NEM
 Szlovénia lakosságának száma növekszik.

(2 točki/pont)

7. **Prilogi 2 in 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazujeta starostno sestavo prebivalstva Slovenije leta 1961 in 2000. K posamezni starostni piramidi pripišite ustrezno **leto** in **fazo demografskega prehoda** za starostno piramido v prilogi 3.

A 2-es és a 3-as sz. melléklet (a 2. sz. feladatlap melléklete) Szlovénia lakosságának kor szerinti összetételét mutatja 1961 és 2000 között. Írja az egyes korfához a megfelelő évszámot és a demográfiai átmenet lépésének számát a 3. számú melléklet alapján.

Priloga 2 – leto / 2. sz. melléklet – év: _____

Priloga 3 – leto / 3. sz. melléklet – év.: _____

Faza demografskega prehoda / A demográfiai átmenet lépése: _____

(2 točki/pont)

8. S pomočjo starostnih piramid v **prilogah 2 in 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** opišite **trend** spreminjanja smrtnosti, naravnega prirastka in pričakovane življenjske dobe slovenskega prebivalstva med letoma 1961–2000.

A 2-es és a 3-as sz. mellékletekben (a 2. sz. feladatlap melléklete) található korfák segítségével írja le a szlovén lakosság halálozási száma, természetes szaporulata és várható élettartama változásának trendjét 1961 és 2000 között.

Smrtnost / A halálozások száma: _____

Naravni prirastek / Természetes szaporulat: _____

Pričakovana življenjska doba / Várható élettartam: _____

(2 točki/pont)

9. Opišite **dve demografski spremembi** v Sloveniji, ki sta posledici pozitivnega **selitvenega prirasta** v 70. in 80. letih 20. stoletja.

Írjon le két demográfiai változást Szlovéniában, amelyek a pozitív migrációs növekedés következményei a 20. század 70-es és 80-as éveiben.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

10. **Priloga 4 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje spremembe števila prebivalcev po občinah leta 2002 glede na popis leta 1991. Opišite **vzrok** za nadpovprečno naraščanje prebivalstva na območju, označenem s črko **A**, in **vzrok za zmanjševanje** prebivalstva na območju, označenem s črko **B**.

A 4-es sz. melléklet (a 2. sz. feladatlap melléklete) a lakosság számának változását ábrázolja községekként 2002-ben, az 1991-es népszámlálás alapján. Írja le az átlagon felüli lakosságnövekedés okát az A betűvel jelölt térségben, valamint a népességcsökkenés okát a B betűvel jelölt térségben.

Območje A / A térség: _____

Območje B / B térség: _____

(2 točki/pont)

E1 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

11. *Figyelmesen olvassa el az alábbi állításokat. Ha igaz az állítás, írja a mögötte levő vonalra az IGEN szót, illetve a NEM szót, ha az állítás hamis.*

Pozorno preberite spodnje trditve in napišite na črto DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

_____ *Magyarország területének 2/3 része alkalmas a mezőgazdaságra.*
2/3 površine Madžarske sta primerni za kmetijstvo.

_____ *Az agrárágazat egyre több munkaerőt foglalkoztat.*
Agrarni sektor zaposluje vedno več delovne sile.

_____ *A gyümölcs- és zöldségfélék termesztése Magyarországon egyre nagyobb súlyt kap.*
Na Madžarskem dobiva proizvodnja sadja in zelenjave vedno večjo težo.

_____ *A szántóföld aránya az utóbbi években csökkent.*
Delež njivskih površin je v zadnjih letih upadel.

(2 pont/točki)

12. *Magyarország melyik **nagytajában** helyezkednek el a legszárazabb és legmelegebb területek?*

V kateri **makroregiji** Madžarske se nahajajo najbolj sušne in najtoplejše pokrajine?

A nagytaj neve / Ime makroregije: _____

Milyenek a mezőgazdaság esélyei ebben a nagytajban?

Kakšne so možnosti za kmetijstvo v tej makroregiji? _____

Állítását támassa alá egy érvel.

Utemeljite svojo trditev.

(2 pont/točki)

13. **A talajok minősége** alapján írja a talajtípusok melletti vonalra az 1., 2. és 3. számot úgy, hogy az 1. a legjobb talajt, a 2. a közepest, a 3. pedig a legrosszabb talajt jelölje.

Napišite vrstni red naštetih prsti **glede na kakovost** tako, da bo 1 označevala najboljšo, 2 srednje kakovostno in 3 najslabšo prst.

_____ *barna erdőtalaj / Rjava gozdna prst*

_____ *öntéstalaj / Oglejena prst*

_____ *mezőségi talaj / Črna prst*

(2 pont/točki)

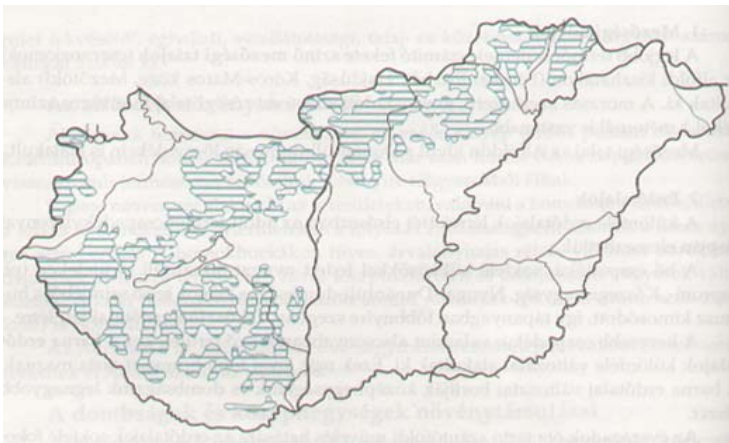
14. Soroljon fel négy olyan magyarországi tájat, ahol a 13. sz. feladatban egyes számmal jelölt **legjobb** termőtalaj található.

Naštejte štiri madžarske pokrajine, kjer je razširjena **najbolj kakovostna** prst, ki je v 13. nalogi označena s številko 1.

(2 pont/točki)

15. Magyarországon a mezőgazdaság által megművelt földek 45%-a lejtős területen található. Nézze meg a mellékelt ábrát, és feleljen a kérdésekre.

Na Madžarskem je 45 % kmetijskih obdelovalnih površin na rahlo nagnjenem površju. Oglejte si priloženo karto ter odgovorite na vprašanji.

- A Milyen veszély fenyegeti leginkább a talajokat a megjelölt területeken? Kaj najbolj ogroža prsti na označenih predelih Madžarske?

- B Hogyan lehetne csökkenteni ezt a veszélyt? Soroljon fel két megoldási lehetőséget! Kako bi se dalo zmanjšati ogroženost kmetijskih površin? Napišite dve mogoči rešitvi.

(2 pont/točki)

E2 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

16. Magyarország éghajlata **átmeneti** jellegű, hiszen különféle éghajlati hatások találkozási helyén fekszik.

A felsorolt **éghajlati tényezők** közül húzza alá azt a hármat, amely legerősebben befolyásolja Magyarországot éghajlatát.

Podnebje Madžarske je **prehodno**, saj leži na stičišču več podnebnih vplivov.

Od naštetih **podnebnih dejavnikov** podčrtajte tiste tri, ki najbolj odločilno vplivajo na podnebje Madžarske.

földrajzi szélesség / Geografska širina

növényzet / Rastlinstvo

tengeri áramlatok / Morski tokovi

medencejelleg / Kotlinski značaj

az óceántól való távolság / Oddaljenost od oceana

Coriolis-erő / Odklonska sila

(2 pont/točki)

17. Értelmszerűen **pótolja a hiányzó szavakat** a következő szövegben!

V naslednjem besedilu **smiselno dopolnite manjkajoče izraze**.

Az óceántól való távolság hatására Magyarország éghajlatában a kontinentális vonások

(pl. _____, _____) az ország

_____ részén erősebbek. A legkontinentálisabb térség a/az

_____ makrorégióban található.

Pod vplivom oddaljenosti od oceana se v podnebjju Madžarske močnejše odražajo kontinentalne

poteze (npr.: _____, _____) na

_____ delu države. Najbolj kontinentalna pokrajina je v makroregiji

_____.

(2 pont/točki)

18. Hasonlítsa össze Magyarország két nagytájának éghajlatát úgy, hogy az alábbi táblázatba írja a megfelelő helyre a **kisebb**, illetve a **nagyobb** szót.

Primerjajte podnebje dveh madžarskih makroregij tako, da vpišete v preglednico besedi **manj** oziroma **več**.

A nagytáj éghajlati jellemzője Podnebna značilnost makroregije	Alpokalja	Alföld
hőmérsékletingadozás temperaturna amplituda		
csapadékmennyiség količina padavin		
a napsütéses órák száma število sončnih ur		

(2 pont/točki)

19. Magyarországon a domborzat gyengén tagolt, de a középhegyvidéken a tengerszint feletti magasság is beleszól az éghajlat alakulásába. Nézze meg a klímadiagramot az 5. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete), és írja le, hogy hogyan.

Za Madžarsko je značilna manjša reliefna razčlenjenost, toda v sredogorju je že opazen vpliv nadmorske višine na podnebne značilnosti. Oglejte si **prilogo 5 (Priloga k izpitni poli 2)** in opišite, kako.

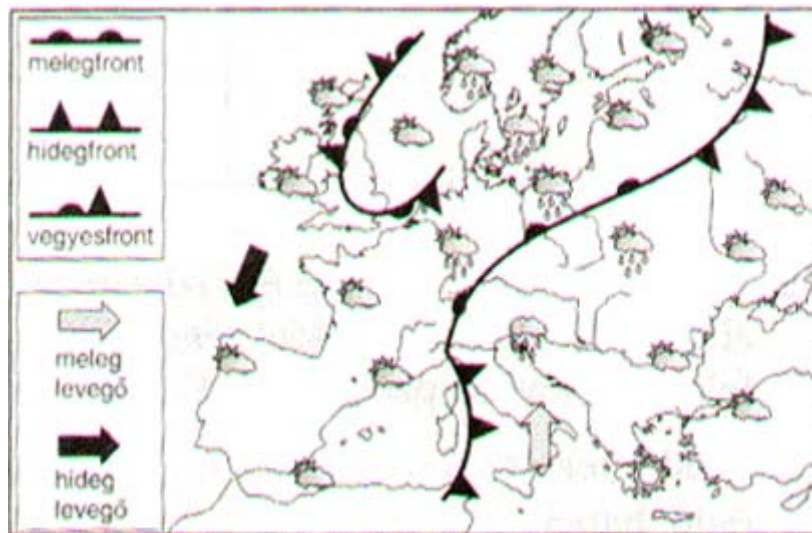
hőmérséklet / Temperatura: _____

csapadék / Padavine: _____

(2 pont/točki)

20. Figyelje meg az időjárás-jelentés térképét, és feleljen a kérdésekre.

Oglejte si karto vremenske napovedi in odgovorite na vprašanja.

- A *Hogyan nevezzük azt az alacsony légnyomású központot, mely átjárja Európát?*
Kako imenujemo jedro nizkega zračnega pritiska, ki potuje čez Evropo?

- B *Magyarország mely részében várható legelőszőr csapadék?*
Na katerem predelu Madžarske bodo najprej padavine?

- C *Milyen jellegű front van a Brit-szigetek felett?*
Kakšna fronta je nad Britanskim otočjem?

(2 pont/točki)

Prazna stran
Üres oldal